

11. 11. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úprava náhrady za přičlenění pozemků k honitbě - zbytečný přepych?

Příspěvek si dává za cíl poukázat na zbytečnost platné právní úpravy, ukládající zákonnou povinnost držitele honitby zaplatit vlastníku přičleněných honebních pozemků náhradu za toto přičlenění. Daná problematika vychází z ust. § 30 zákona o myslivosti (dále jen „ZoM“).[1]

Jsem toho názoru, že právní úprava přiznávající náhrady za přičlenění je v současné uzákoněné podobě značně problematická, vyvolávající soudní spory vyžadující mnohdy opatření si znaleckých posudků pro stanovení výše náhrady za přičlenění, přestože přiznané částky jsou v závěru zcela bagatelní. Soudy a příslušné správní orgány navíc při posuzování náhrad ne vždy vykládají právní úpravu správně. [2] Vycházím-li tedy z presumpce racionálního zákonodárce, jehož činnost má směřovat k odlehčení soudní soustavy, je vhodné novelizovat právní úpravu, která bude nadále řešit pouze část doposud upravené problematiky.

Upozorňuji, že další výklad problematiky se týká pouze situace, kdy se držitel honitby rozhodl honitbu využívat ve vlastní režii na základě ust. § 32 odst. 1 ZoM. Je to především z toho důvodu, že v takovém případě se držitel honitby sám aktivně nepodílí na vytváření zisku z honitby a dále proto, že v případě, kdy dojde k pronájmu honitby, lze snáze určit výnos z předmětné honitby, byť je dané číslo mnohdy značně zkrácené a nemá s ekonomickou silou honitby nic společného. Určité subjekty totiž vnímají možnost provozovat myslivost jako prestiž, kdy společnosti ji využívají pro své klienty jako jistý druh benefitu. Z těchto důvodů nepředstavuje sjednané nájemné cenu obvyklou, ale do značné míry jde o pretium affectionis. Naproti tomu u honitby provozované ve vlastní režii panují odlišné podmínky.

Vezmeme-li v potaz, že honitba může být uznána již s minimální zákonnou výměrou 500 ha, což znamená, že k honitbě jsou přičleněny desítky pozemků třetích osob na základě již zmíněného ust. § 30 ZoM, které ve velké většině ani nedosahují výměry o velikosti 1 ha a náhrada za přičlenění pozemku k honitbě bývá obvykle oceněna částkou okolo 15 Kč za 1 ha. Z toho plyne, že většině vlastníků nemovitostí přináleží jednotky korun ročně. V praxi je tak běžné, že vlastníci přičleněných pozemků si náhradu vlastně ani nevyzvednou, přesto je držitel honitby povinen vést jejich seznam a účetnictví.

Jak již bylo zmíněno výše, problém je v tom, že současná právní úprava umožňuje vést nákladné, a přitom zcela zbytečné spory, čehož si jsou určití kverulanti vědomi a svých procesních práv plně využívají. V případě neuzavření dohody je potřeba se připravit na běh na dlouhou trať. Zákon počítá s tím, že v případě nedohody zúčastněných osob určí výši náhrady orgán státní správy myslivosti, což je dle ust. § 60 ZoM obecní úřad obce s rozšířenou působností, u které danou problematiku většinou řeší odbor životního prostředí. Neúspěšná strana poté podá odvolání v souladu s ust. § 81 a 82 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád[3], ke krajskému úřadu. Následuje podání žaloby o nahrazení rozhodnutí správního orgánu k okresnímu soudu, a to podle ust. § 244 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.[4] To, že se postupuje podle části V. OSŘ potvrdila i judikatura.[5] Poté je na řadě podání odvolání ke krajskému soudu a případné podání mimořádného opravného prostředku. A

při vědomí náročnosti jednání, jeho délky, vynaložených nákladů, a to vše pro určení výše náhrady za přičlenění v rádech desítek korun, je namístě se ptát, zda je nezbytně nutné mít právní úpravu v dané podobě.[6]

Osobně zastávám úplné zrušení přiznávání náhrad za přičlenění v případech honiteb provozovaných ve vlastní režii (s ohledem na znalost výše přiznávaných náhrad), neboť zákonodárce nic nenuť k jejímu přiznávání. Z tohoto pohledu je tedy zbytečné vymýšlet stále nové právní úpravy dané problematiky[7], navíc zatěžující jak moc zákonodárnou, tak i moc výkonnou.[8]

Výše uvedené tvrdím i s tím vědomím, že podle čl. 11 odst. 4 LZPS[9] je možné nucené omezení vlastnického práva pouze ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. Pokud tedy dojde ke zrušení náhrady za přičlenění, může se na první pohled zdát, že absence jedné z podmínek nuceného omezení vlastnického práva bude mít za následek neústavní porušení vlastnického práva, které by se dalo překlenout pouze souhlasem vlastníka přičleňovaného pozemku.[10]

Nicméně sám Ústavní soud ČR ve své nalézací činnosti vychází z toho, že: „*Vyvlastněním či omezením vlastnického práva je třeba rozumět pouze takové omezení, které vylučuje realizaci vlastnického práva buď zcela, nebo v rozsahu, který podstatnou měrou znemožňuje výkon vlastnického práva v některé z jeho složek.*“[11] Ke stejnému závěru došel i velký senát Evropského soudu pro lidská práva.[12] V případě přičlenění pozemků k jakékoli honitbě však nedochází k takovému omezení vlastnického práva, které by vylučovalo či v podstatné míře znemožňovalo výkon některé ze složek vlastnického práva.[13] Fakticky vlastník pozemku ani nepostřehne, že je jeho pozemek přičleněn, neboť jeho omezení spočívá v převážné míře toliko v právu průchodu, kdy v případě určitých pozemků nebude výjimkou, když na ně za celý rok myslivec nohou nevkročí. Naopak vlastník pozemku z přičlenění může mít ten užitek, že v důsledku výkonu práva myslivosti dojde k předejití nebo alespoň zmírnění možných škod způsobených zvěří, ať již na mladých lesních kulturách či zemědělských plodinách. A když už ke škodě dojde, tak dle ZoM požádat o její náhradu.

Závěrem bych chtěl ještě upozornit případné kritiky zrušení přiznávání náhrad na skutečnost, že zvláštního zákona není ani zapotřebí, neboť samotný Ústavní soud ČR vychází z toho, že absence zákonné úpravy přiznávání náhrad za omezení vlastnického práva není nezbytná, neboť její poskytnutí je možné na základě přímé aplikace čl. 11 odst. 4 LZPS.[14] Za zmínku stojí i skutečnost, že v případě nesouhlasu s nepřiznáváním náhrad může vlastník ještě využít možnost prohlášení svých pozemků za nehonební podle ust. § 17 ZoM, přestože musí před správním orgánem zvolit jinou argumentaci.[15]

S ohledem na výše uvedené mám tak za to, že je vhodné přistoupit k novelizaci předmětných ustanovení zákona o myslivosti, což se pozitivně odrazí v tom, že se předejde řadě zbytečných soudních sporů, na základě kterých se nikdo bohatším nestane, ale jsou ve velké většině vyvolány pouze osobními spory, jež byly přeneseny na soudy. Vlastník přičleněných pozemků by si měl uvědomit, že ne z každého formálního omezení svého práva by měl mít zákonitě zisk, ale že v některých případech je omezen z toho důvodu, že není na světě sám a sám tak nesmí činit vše, co jej právě napadne, jak vyplývá ze zásady *neminem laedere*. [16]

Mgr. Petr Kroupa,
podnikový právník

e-mail: kroupa.pe@gmail.com

Názory obsažené v článku představují pouze osobní názor autora, ne zaměstnavatele.

[1] Zákon č. [449/2001](#) Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Za největší chybu považuji ztotožnění náhrady za přičlenění s podílem na výkonu práva myslivosti.

[3] Zákon č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

[4] Zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27.09.2016, sp. zn. 15A 16/2015.

[6] Byť podle komentářové literatury se může zdát, že se jedná o jednoduchou věc: „Je přitom vázán jednak velikostí přičleněných honebních pozemků (lze vysvětlit jen, že určí sazbu za 1 ha a vynásobí ji výměrou přičleněných honebních pozemků) a jednak předpokládaným výnosem z využití honitby (zákon nesprávně uvádí z výkonu práva myslivosti). Výnos z předpokládaného způsobu využití ([§ 32](#)) lze tedy určit buď z nájemného nebo z rozdílu příjmů a výdajů při využití honitby na vlastní účet, nebo lze stanovit náhradu podle obecně závazného předpisu, tj. dle zákona č. [151/1997 Sb.](#), o oceňování majetku.“ Bohuslav Petr a kol.: Zákon o myslivosti. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, s. 300.

[7] Pro srovnání zákon č. 23/1962 o myslivosti ve svém ust. § 6 upravoval náhrady takto: „Vlastníkům takto přičleněných honebních pozemků náleží náhrada. Bližší podmínky poskytování této náhrady a její výši stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo financí České republiky.“

[8] Konstrukci výpočtu stanovilo Ministerstvo financí ČR sdělením ze dne 17.03.1993, č.j.: MF 197/14 853/1993, publikované ve Věstníku ČMMJ 1993 č. 2, podle kterého by měla být sjednaná cena v místě a čase obvyklá, kdy za obvyklou cenu lze považovat cenu, která se platí všem ostatním majitelům honebních pozemků tvořících honitby, k níž byl cizí honební pozemek přičleněn nebo se jedná o průměrnou cenu ze tří nejbližších stejně hodnotných honiteb.

[9] Usnesení předsednictva České národní rady č. [2/1993](#) Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů („LZPS“).

[10] Nález Ústavního soudu ze dne 09.01.2008, sp. zn. Pl. II. ÚS 268/06.

[11] Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

[12] Rozsudek ESLP ze dne 29.03.2010 ve věci Brosset-Triboulet a další proti Francii, stížnost č. 34078/02.

[13] Mezi složky vlastnického práva patří ius possidendi, ius utendi, ius fruendi, ius disponendi, ius

dereliquendi, ius abutendi a ius exclusionis. Pro účel tohoto článku takovéto vymezení složek vlastnického práva postačí, byť se nemusí jednat o vymezení konečné s ohledem na elasticitu vlastnického práva.

[14] Usnesení Ústavního soudu ze dne 28.07.1998, sp. zn. I. ÚS 34/97.

[15] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.12.2013, sp. zn. 7 As 16/2013 (vztah negativní, vyvěrající typicky z jeho přesvědčení či opřený o důvody svědomí).

[16] Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03: „V podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami a probovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. Realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva a jejich prostřednictvím naplňuje stát svou ústavní povinnost zakotvenou v čl. 7 Ústavy.“

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)